

Olśniak himalajski (*Lophophorus impejanus*) – narodowy ptak Nepalu

ang. *Himalayan Monal Pheasant*
(*Impeyan Monal Pheasant*)

niem. *Rostschwanzmonal* (*Himalaya-Glanzfasan*)

Olśniak himalajski należy do rodziny bażantowatych (*Phasianidae*) w obrębie rzędu kuraków (*Galliformes*).

Opisu naukowego dokonał w 1790 roku Latham. Drugi człon łacińskiej nazwy gatunkowej pochodzi od Pani Impey, która zapoczątkowała hodowlę tych bażantów. W końcu lat pięćdziesiątych XIX wieku Lord Harding sprowadził olśniaki himalajskie do Anglii, gdzie wiele z nich znalazło się w posiadaniu Księcia Alberta. Po raz pierwszy zostały rozmnożone w londyńskim ogrodzie zoologicznym w 1854 roku.

Są dużymi ptakami o krępej budowie ciała. Wyróżniają się wydłużonym i lekko zagiętym, szarym dziobem, stosunkowo krótkim i równo zakończonym ogonem oraz dość krótkimi i silnymi, zielono-żółtymi nogami. U samca skoki zaopatrzone są w ostrogi. Obie płci mają ciemnobrązowe tęczęwki otoczone błękitnymi obrączkami ocznymi.

Dorosły kogut osiąga 65 – 72 cm długości ciała, w tym na ogon przypada 21 – 24 cm. Masa ciała wynosi 2 – 2,5 kg. Upierzenie mieni się w słońcu różnymi barwami tęczy o wyjątkowo mocnym połysku. Intensywność kolorów uzależniona jest od kąta padania światła. Wierzch metalicznie zielonej głowy samca zdobi wysmukły i unie-

Upierzenie koguta mieni się w słońcu kolorami tęczy o wyjątkowo silnym połysku, kogut pochodzi z kolekcji warszawskiego zoo. Fot A. Zając

Kura posiada charakterystyczny biały podbródek, gardło i część szyi. Kura pochodzi z hodowli Pana Zdzisława Wachy. Fot. A Zajac

siony czub. Utworzony jest on z kilkunastu zielono błyszczących piór o nagiej stosinie, które są zakończone łopatkowato. Boki szyi i kark lśnią złotem i jasną czerwienią. Podbródek, gardło, pierś i brzuch mają czarną barwę z zielono-niebieskim odcieniem. Lotki, kuper, pokrywy skrzydłowe i nadogonowe połyskują fioletowo i jasnoniebiesko. Górna część grzbietu mieni się jasnozielono, a dolna jest biała. Ogon jest rdzawo-pomarańczowy. Barwną szatę uzyskuje jesienią w drugim roku życia. Do tego czasu jest bardzo podobny do samicy. Rozpoznanie płci u młodych osobników zostanie przedstawione w następnym numerze „Woliera”.

Nieco mniejsza kura mierzy 55 – 65 cm, z czego na ogon przypada 18 – 20 cm. Ciężar ciała wynosi 1,8 –

2,1 kg. Jest upierzona w tonacji jasnobrązowo – biało – czarnej. Górna część ciała wyróżnia się czarnym rysunkiem, a dolna białymi smugami. Na głowie posiada niewielki czubek stawiany w czasie zaniepokojenia. Podbródek, gardło i część boku szyi są białe. Ogon jest prążkowany jasno- i ciemnobrązowo. Każda sterówka ma białe zakończenie.

Olśniak himalajski występuje w najwyższych górach świata – Himalajach, od wschodniego Afganistanu po wschodnią granicę Bhutanu. W lecie przebywa na wysokości do 5000 mn.p.m., dochodząc do granicy wiecznych śniegów. W wyjątkowo ostre zimy schodzi stadami w doliny położone na wysokości 2000 – 3200 mn.p.m., zachodząc niekiedy w pobliże osiedli. Środowiskiem są

rzadkie lasy mieszane, w których dominują cedry, dęby, brzozy, różaneczniki i bambusy. Zasiedla również skraje lasów, skaliste zbocza i himalajskie łąki.

Jest ptakiem ostrożnym i płochliwym. Zaniepokojony zrywa się do lotu z głośnym krzykiem. Porusza się niezgrabnie dużymi i marszowymi krokami, natomiast chętnie, świetnie i szybko lata na duże odległości. Żyje pojedynczo lub w grupach składających się z samca w towarzystwie jednej, dwóch lub trzech samic. W czasie zimy tworzy niewielkie stadka złożone wyłącznie z kogutów lub kur wraz z młodymi. Niemal ciągle przekopuje podłoże, poszukując odpowiedniego pokarmu.

Wiosną i latem żywi się nasionami traw i roślin zielnych, pąkami, pędami,

